

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ЕТНИЧЕСКИТЕ И ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ВЪПРОСИ КЪМ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА 2016 г.

Състав на НССЕИВ:

Със Заповед № Р-34 от 26 февруари 2016 г. на заместник министър-председателя по демографската и социалната политика и министър на труда и социалната политика, председател на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕИВ) е сформиран поименният състав на съвета.

Съветът се състои от 85 членове, от които 59 представители на неправителствени организации.

След освобождаването от длъжност на подалия оставка заместник министър-председател по демографската и социалната политика и министър на труда и социалната политика г-н Ивайло Калфин, с Решение № 499/23 юни 2016 г. на Министерския съвет за председател на НССЕИВ бе определен г-н Томислав Дончев, заместник министър-председател по европейските фондове и икономическата политика.

Със Заповед № КВ-129 от 21 септември 2016 г. на министър-председателя за заместник-председател на НССЕИВ бе определен г-н Георги Кръстев, съветник към политическия кабинет на министър-председателя и секретар на Съвета по сигурността към Министерския съвет.

Проведени заседания

През 2016 г. не бяха проведени заседания на Съвета. Решението и на двамата председатели на Съвета бе да продължи работата по изготвянето на концепция за оптимизиране на работата на органа. В началото на годината бяха проведени редица консултации с неправителствени организации, които продължиха и през втората половина на годината. Процесът на консултации и по-нататъшна работа по темата постепенно затихнаха, по обективни причини, вкл. и от подадената оставка на правителството през м. ноември 2016 г.

Към края на 2016 г. има изготвен пореден проект с изменения и допълнения на Правилника за дейността на Съвета, който е предоставен на неправителствени организации за предложения. По-нататъшната работа по промяната му ще зависи в най-голяма степен от визията на следващия, определен от Министерския съвет, председател на НССЕИВ.

Работата по основните дългосрочни приоритети в дейността на Съвета през 2016 г. се осъществяваше основно през призмата на изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. (Националната стратегия)

През 2016 г. продължи и се утвърди дейността на Механизма за междуинституционална координация при формулирането, изпълнението, мониторинга

и оценката на изпълнението на Националната стратегия и на политиката по етническите и интеграционните въпроси.

В периода януари – април 2016 г. се подготвяше Административния мониторингов доклад за 2015 г. по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). Въз основа на получените отчети от отговорните институции Секретариатът на НССЕИВ обобщи и изготви доклада. Докладът бе съгласуван с членовете на НССЕИВ преди внасянето му в Министерския съвет.

С Решение № 339 от 5 май 2016 г. Министерският съвет прие Административния мониторингов доклад за 2015 г. по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

Докладът бе внесен в Народното събрание и бе разгледан и приет в 7 постоянни парламентарни комисии: Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление, Комисията по здравеопазването, Комисията по труда, социалната и демографската политика, Комисия по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите, Комисията по образованието и науката, Комисията по вероизповеданията и правата на човека, Комисията по културата и медиите. Секретарят и експертите от Секретариата на НССЕИВ защитаваха доклада пред изброените комисии. На тези защити присъстваха и заместник-министри членове на съвета, както и експерти от отговорните институции.

През отчетния период приключи изготвянето на Националния план за действие за 2015-2020 г. по изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). С Решение № 355/ от 1 май 2016 г. Министерският съвет прие Националния план за действие за периода 2015-2020 г. За изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

През отчетния период продължи вторият период на областното планиране – общините изготвиха и приемаха плановете си действие до 2020 г.

Към края на 2016 г. 194 общини имат плановете за действие, приети с Решение на съответния общински съвет.

Секретариатът на НССЕИВ оказваше методическа подкрепа по изготвяне на общинските плановете: консултирани са експерти от общини.

Пред областните съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси продължава да стои предизвикателството да засилят участието на неправителствените организации в тях и да подобрят координацията между представените областни и общински консултативни органи институции.

Изпълнението на Националната стратегия бе наблюдавано и оценявано от Европейската комисия (ЕК).

Секретариатът на НССЕИВ е Националната контактна точка на България по изпълнението на Националната стратегия. Той е част от мрежата на Националните контактни точки, организирана под координацията на звено «Недскриминационни политики и координация по ромските въпроси» на Генерална дирекция (ГД) «Правосъдие и потребители» на ЕК. В изпълнение на тези си функции Секретариатът на НССЕИВ изготви докладите, текущите информации, изисквани от ЕК, организира провеждането на техническа мисия и работна среща у нас на представители на ЕК.

В съответствие с Препоръката на Съвета на Европейския съюз от 9 декември 2013 г. относно ефективни мерки за интеграция на ромите в държавите-членки, на ЕК бе предоставена информация за 2015 г. относно постигнатия напредък по изпълнение на Националните стратегии за интеграция на ромите. Секретариатът на НССЕИВ обобщи и изпрати необходимата информация, изготвена по Въпросник, зададен от ЕК. Новото бе, че докладът бе предоставен онлайн посредством защитената Платформа на Европейската комисия CIRCABC. За изготвянето на доклада бе използвана информация, предоставена от членовете на НССЕИВ и от областните съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси и общините.

На 3 и 4 октомври 2016 г. се проведе техническа мисия от Европейската комисия за проследяване напредъка на България по изпълнение препоръките на Съвета в контекста на текущия Европейски семестър и Стратегия Европа 2020. Делегацията бе ръководена от Йоана-Мария Глигор, заместник-началник на отдел "Румъния, България", Генерална дирекция (ГД) «Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване» и включваше експерти от служби на Европейската комисия включително и ГД "Правосъдие и потребители".

В рамките на посещението се проведе среща със Секретариата на НССЕИВ, в качеството му на Национална контактна точка по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). На срещата взеха участие и представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на здравеопазването, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Комисията за защита от дискриминация. Бяха обсъдени темите за: напредъка по изграждането на мониторинговата система на Националната стратегия; цели и стартиране на Националната ромска платформа; мерки в областта на заетостта, здравеопазването, образованието и жилищните условия.

По молба на представителите на ЕК Секретариатът на НССЕИВ организира работна среща между делегацията от ЕК и посочени от нея неправителствени организации (ЦМЕДТ «Амалипе», Асоциация «Интегро», сдружение „Рома верситас“, фондация „Подслон за човечеството/Хабитат България“, сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“, фондация „Здравето на ромите“), които през 2016 година са изпратили анализ до Европейската комисия за годишния доклад по напредъка в изпълнението на Националната стратегия. В срещата се включиха и представители на: Ромския образователен фонд в България, сдружение «Инициатива за равни възможности» и фондация «Междуетническа инициатива за човешки права».

ГД „Правосъдие и потребители“ на ЕК, в чийто ресор е интеграционната политика на държавите-членки, наблюдава отблизо ситуацията относно спазването върховенството на закона и антидискриминацията. През 2016 г. във фокуса на общественото внимание и на ГД „Правосъдие и потребители“ попаднаха няколко случая в общините Гърмен, Раднево и квартал Столипиново в град Пловдив.

В периода май-декември 2016 г. бе събрана и обобщена информация от общинските власти, областните и общинските съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси от съответните области, относно ситуацията в тези общини и бе предоставена на ГД „Правосъдие и потребители“ на ЕК.

На 9-11 октомври 2016 г. секретарят на НССЕИВ взе участие в Срещата на високо ниво по въпросите на овластяването на ромската младеж, организирана от

Словашкото председателство на Съвета на Европейския съюз (ЕС) и ЕК, в Братислава, Република Словакия. Акцент на срещата бе лидерството и персонално овластяване на ромската младеж, достъп до социални права с фокус върху достъпа до образование и заетост и др.

За участие във форума бяха поканени представители на ангажираните с ромската интеграция институции от държавите-членки, представители на държави, които са в предприсъединителен период, международни организации, национални НПО, ромски и неромски младежи, медии.

Делегацията на България в срещата включваше, освен представителя на Националната контактна точка, представител на Министерството на младежта и спорта и четирима представители на неправителствени организации (2-ма ромски младежи на възраст 18-30 години и 2-ма души, представители на ромски НПО активни в работата с младите хора в различни области (образование, заетост, спорт, култура и т.н.). представителите на НПО бяха излъчени след спазване на прозрачна процедура: на интернет страницата на НССЕИВ бе публикувана информация за събитието и изискванията, на които следва да отговарят излъчените участници; постъпилите в посочения срок автобиографии бяха прегледани и тези, които отговаряха на изискванията бяха предложени на организаторите на срещата.

На 29 и 30 ноември 2016 г. се проведе Десетата среща на Европейската ромска платформа, организирана от ЕК. Събитието събра представители на страните-членки на ЕС, международни ромски и про-ромски организации на гражданското общество, представители на академичните среди, на местни и регионални власти от цяла Европа.

Делегацията на България се водеше от секретаря на НССЕИВ и ръководител на Националната контактна точка. За участие в срещата бяха определени също така, представител на местната власт; на гражданския сектор, на Националната ромска платформа; Представителят на неправителствения сектор бе излъчен след спазване на прозрачна процедура: на интернет страницата на НССЕИВ бе публикувана информация за събитието, изискванията, на които следва да отговаря участникът, и бе поискано кратко представяне на организацията на английски език; постъпилите в посочения срок автобиографии бяха прегледани и тези, които отговаряха на изискванията бяха предложени на организаторите на срещата.

На 8-9 юли 2016 г. унгарското правителство организира Международна конференция по повод 5 години от приемането на Рамката на ЕС за Национални ромски стратегии и 5 години от създаването на Стратегията на Унгария за социална интеграция. Участие взеха представител на Секретариата на НССЕИВ и представител на политическия кабинет на министър-председателя. Направен бе преглед на широк кръг от теми, сред които: резултати от установяването на Рамката на ЕС за Национални ромски стратегии; подкрепата за политиката за младежта, за националните образователни политики, насочени към засилване на социалната интеграция на ромските ученици и студенти; ефикасното използване на фондовете на ЕС; обмен на национални добри практики; участието на всички заинтересовани лица и на ромската общност.

Представител на Секретариата на НССЕИВ взе участие в работно посещение на място в Испания, което се проведе през октомври 2016 г., по международен проект „Насърчаване на политики за преодоляване на териториалната изолация на ромите“, финансирана по програма „Права, Равенство и Гражданство“ на Европейската комисия (JUST/2014/RDIS/AG/DISC/8155) в партньорство с Асоциацията на ромските съюзи в

Испания. В рамките на посещението бяха представени политики и практики за пространствена десегрегация и подобряване на условията на живот на ромите в Испания и по специално в гр. Мадрид и гр. Севиля. Посетена бе добра практика в краен квартал на гр. Севиля - „Южен полигон“ с 12 000 жилища от т.н. специални квартали с висока концентрация на роми и бедност, където условията за живот са по добри от гетото, но социалната интеграция е спорна. В рамките на квартала работят съвместно и целодневно представители на всички институции за социални интервенции, които подкрепят достъпа до услуги на населението от квартала. Партньорската организация по проекта „Асоциацията на Ромските съюзи в Испания“ (Севиля) представи проучване за Испания на жилищата и пространствената сегрегация по отношение на ромите, според което само 4% от ромските семейства живеят в гета.

По покана на ГД „Правосъдие и потребители“ на ЕК експерт от Секретариата на НССЕИВ взе участие в заключителната конференция по кампанията „За ромите, с ромите“, организирана от ЕК, която се проведе на 27 октомври 2016 г., в Брюксел. Представители на държавите, чиито общини са участвали в проекта, представиха работата на местно ниво и постигнатите резултати в борбата за преодоляване на предразсъдъците и стереотипите спрямо ромите. Сред останалите теми на срещата бяха: ролята на медиите, работата с децата и младежите, партньорството между местни и регионални публични власти по въпросите на интеграцията на ромите в Европа. Целта на тази кампания е да популяризира добри практики, с които да се променят стереотипите и предразсъдъците към ромите. Инициативата се реализира в 20 Европейски страни. Осъществен е обмен на опит и партньорства между 20 местни структури, общини, области и др.

Секретарят на НССЕИВ участва в тържественото откриване на съвместната програма на Съвета на Европа и Европейската комисия по отношение на достъпа на ромските жени до правосъдие, програма „JUSTROM“, м. ноември 2016 г. в гр. София. „JUSTROM“ е пилотна съвместна програма с период на изпълнение от 01 октомври 2016 г. до 31 март 2018 г. Тя има за цел да се подобри достъпа до правосъдие на ромските жени в България, Гърция, Ирландия, Италия и Румъния; да даде възможност на ромските жени за адекватно отношение срещу дискриминацията и други нарушения на човешките права, извършени срещу тях, включително ранен/принудителен брак, трафик, домашно насилие, жилищно изселване, полицейско насилие и престъпления от омраза чрез повишаване на тяхната информираност относно дискриминация, механизми за подаване на жалби, съдебната система и институции за правата на човека.

- **Провеждане на мероприятия с международно и национално участие (посещения на делегации от международни организации и други държави, посещения от представители на териториални органи на държавната власт и от органи на местната власт и местното самоуправление, др.):**
 - ✓ Среща на служители от Секретариата на НССЕИВ, който е Национална контактна точка по изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), с представители на Световната банка - м. май 2016 г.;
 - ✓ Среща на служители от Секретариата на НССЕИВ и експерти от други министерства, включени в механизма за междуинституционална координация по

Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 с г-н Тобиас Цех, депутат в немския парламент и представител на Германия в ПАСЕ, на тема „Насърчаване на ромската интеграция“ - м. април 2016 г.;

✓ Участие на представител на Секретариата и НССЕИВ в работна среща на представители на Министерството на външните работи, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на правосъдието и Министерството на образованието и науката с експертна група от Канада по въпросите на имиграцията, бежанците и гражданството, м. юли 2016 г. Канадските експерти бяха запознати с политиката на Република България по отношение интеграцията на ромите в областта на образованието и трудовия пазар, както и с дейността на НССЕИВ и на Секретариата на НССЕИВ.

✓ Работна среща на служители от Секретариата на НССЕИВ със служители на посолството на Федерална република Германия в България и германски студенти - стажанти в посолството, по въпроси относно ромската интеграция – м. ноември 2016 г.

Анализ, доклади и др., свързани с правата на човека и интеграцията на уязвими групи.

Секретариатът на НССЕИВ:

- участва в изготвянето на IV Периодичен доклад на България по изпълнението на задълженията, произтичащи от Международния пакт по граждански и политически права;

- участва в изготвянето коментарите на България по проекторешение на германското председателство на ОССЕ по политическото участие на ромите (младежи и жени) и изборния процес;

- Подаване на информация към Министерството на външните работи и Постоянното представителство на България в Съвета на Европа – съдействие за процеса на консултации със Секретариата на Съвета на Европа относно Рамковата конвенция за защита на националните малцинства, август 2016 г.

Мониторинг на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020). Разработване на проекти по програми на Европейския съюз и други донори

Националната стратегия изисква цялостна система, която да доразвие съществуващия административен подход и да включва разнообразни форми на мониторинг чрез систематично събиране, проследяване и анализиране на информацията.

Създаването и внедряването на такава мониторингова система ще се осъществи по проект „Разработване и внедряване на система за мониторинг, оценка и контрол за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 – СИСТЕМАТА“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 (ОПРЧР 2014-2020 г.), със средства от Европейския социален фонд и национално съфинансиране. Секретариатът на НССЕИВ чрез администрацията на Министерския съвет е конкретен бенефициент по проекта. На 31 март 2015 г. е сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Управляващия орган на ОПРЧР 2014-2020 и конкретния бенефициент, със срок на изпълнение край на 2016 г. Осъществяването на конкретните дейности по проекта започна в началото на 2016 г.

Изпълнението на дейностите и постигането на целите на проекта ще допринесе за подобряване на процеса на формулиране и разработване на политики за интеграция на ромите в контекста на политиката за борба с бедността и социалното изключване; за

изграждането на цялостна система за наблюдение и оценка на изпълнението на интеграционните политики, за повишаване на капацитета на целевите групи (представители на организации и институции, представители на НПО и гражданското общество, ромска общност, местни общности) при формирането и изпълнението и отчитането на политики за интеграция на ромите. Заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението ще бъдат активно включени в процеса на изграждане и прилагане на мониторинговата система.

В комюникето си от 17 юни 2015 г. ЕК препоръчва и насърчава държавите членки да създадат **Национални ромски платформи (НРП)** или да укрепят съществуващите координационни структури, за да се подкрепи взаимодействието на местно ниво и да се осигури широко участие на всички заинтересовани страни, както и на ромските общности, в националния консултативен процес и при изпълнението и мониторинга на Националните ромски стратегии. За осъществяване на тази идея, ЕК обяви **Покана за набиране на предложения, насочена единствено към Националните контактни точки**, по програма „Права, Равенство и Гражданство“/ Rights, Equality and Citizenship Programme (REC Programme).

Секретариатът на НССЕИВ като Национална контактна точка по изпълнение на Националната стратегия кандидатства пред ЕК и проектното му предложение бе одобрено в началото на 2016 г. През юни 2016 г. се подписа Споразумение за предоставяне на безвъзмездна помощ между Европейската комисия и Секретариата на НССЕИВ, чрез администрацията на Министерския съвет, за изпълнението на проект за Национална ромска платформа „Т.Е.А.М – Заедно постигаме повече“, номер на проекта JUST/2015/RDIS/AG/NRP2/8805. Продължителността на проекта е 12 месеца, в периода юни 2016 г. – май 2017 г.

Всички сътрудници, лектори и обучители по проекта са предварително одобрени от ЕК. За сътрудници по проекта са привлечени преимуществено младежи и студенти от ромски произход; като лектори и обучители са включени утвърдени експерти по антидискриминация, равни възможности, комуникации и медии и други.

Основните направления, по които се работи са:

- „Идентифициране на заинтересованите страни и планиране“ - планираните дейности включват: изготвяне на регистър на заинтересовани страни; преглед на съществуващите механизми за обхващане на представители на неправителствения сектор в координационни органи;
- „Работни и дискуссионни срещи“ – чрез това направление се цели да се постави началото на НРП и да се подпомогне нейното популяризиране на местно, регионално и национално равнище, да се гарантира подходяща комуникация със съответните заинтересовани страни, да се засили участието на ромски младежи и жени и повиши тяхната информираност;
- „Регионални форуми“ – планираните дейности включват: провеждане на 6 регионални форума, по един във всеки от 6-те района за планиране в България. Всеки форум има два компонента - двудневно интерактивно и практически ориентирано обучение и едnodневна Кръгла маса за обсъждане по-нататъшното развитие и засилване на диалога на регионално и местно ниво.
- „Разпространяване и комуникация“ - чрез това направление се цели да се повиши осведомеността по въпросите на интеграция на ромите и НРП чрез разпространение на информация. Планираните дейности включват: Създаване на тематична рубрика, посветена на НРП в уебсайта на НССЕИВ; Изготвяне на рамков документ относно НРП, който ще очертае целите на

платформата, ще съдържа списък на съответните заинтересовани страни, ще представи резултатите от проекта и ще очертае бъдещите стъпки на НРП; Изготвяне на информационни/комуникационни материали, включващи: брошура на проекта; текущи информационни материала за проекта, публикувани на уебсайта на НССЕИВ; публикации по проекта в национални/местни печатни/електронни медии.

През отчетния период се проведеха:

- 5 срещи, от които: 3 работни срещи с различни групи заинтересовани страни от национално, регионално и местно ниво, представители на институции, които имат отговорности по Националната стратегия, областните експерти по етническите и интеграционните въпроси, здравни, трудови, образователни медиатори, парамедици, неправителствени организации; 1 дискусийна среща относно политиката за младите хора с фокус върху младежите ромите, с участието на представители на граждански организации, ангажирани с разработване и изпълнение на политиката за младите хора и за интеграция на ромите, представители на социални партньори; 1 дискусийна среща относно политиката по равнопоставеност между жените и мъжете с фокус върху жени и момичета ромите, с участието на представители на граждански организации, ангажирани с разработване и изпълнение на мерки и инициативи, насърчаващи равнопоставеността между жените и мъжете и интеграцията на ромите, както и представители на социални партньори;

- създаде се и функционира тематична рубрика, посветена на НРП в уебсайта на НССЕИВ; изработена е брошура на проекта, която се разпространява по време на работните и тематичните срещи и други прояви по проекта.

За устойчивост и надграждане на постигнатите резултати по изграждането и функционирането на НРП, през м. октомври 2016 г. ЕК обяви нова ограничена покана към Националните контактни точки за продължаващо финансиране на националните ромски платформи. Секретариатът на НССЕИВ разработи проектно предложение и чрез администрацията на Министерския съвет кандидатства за втората фаза на проекта за НРП. Резултатите от процедурата по кандидатстването се очакват през 2017 г.

Секретариатът на НССЕИВ организира и координира провеждането на XI-то заседание на Експертния комитет по въпросите на ромите (САНРОМ) към Съвета на Европа, София, 26-29 април 2016 г.

В периода ноември 2015 г. – май 2016 г. България председателства Комитета на министрите на Съвета на Европа. През този период у нас се проведеха редица високи международни форуми, допринасящи за осъществяването на основната цел на Съвета на Европа - утвърждаването на ценностите на стабилна и демократична Европа, насърчаването и осъществяването на правата и основните свободи за всички хора на континента.

В рамките на Председателството секретариатът на НССЕИВ организира и координира провеждането на XI-то заседание на Експертния комитет по въпросите на ромите (САНРОМ) към Съвета на Европа, София, 26-29 април 2016 г. Експертите от САНРОМ представляват своите правителства, представени са всички държави-членки на Съвета на Европа. Представителят на България е секретарят на НССЕИВ.

Сред основните задачи на САНРОМ са: преглед на положението на ромите и пътуващите/Travellers в държавите-членки, в контекста на съответните правни инструменти на Съвета на Европа, обмен на информация, мнения и опит относно политиките на държавите-членки, добри практики и мерки, свързани с ромите и пътуващите/Travellers на национално, регионално и местно ниво, както и в контекста на съответните инструменти на Съвета на Европа, подпомагане на държавите-членки

при разработването и прилагането на ефективни политики за интеграция на ромите и пътуващите/Travellers, в съответствие на стандарти и инструменти на Съвета на Европа и като се има предвид специфичната ситуация във всяка държава-членка; подготовка на препоръки, съвети и мнения за Комитета на министрите, включително специални становища относно възникващите въпроси, които изискват спешно внимание и др.

Заседанието бе предшествано от посещение на място в община Самоков. Програмата включваше: среща с кмета на общината, посещение в болницата в гр. Самоков и в Евангелската църква. Гостите се запознаха с положението на ромите в общината и политиката на местната власт за ромската интеграция; на място научиха повече за приложението на добрата практика на здравния медиатор, както и за предизвикателствата пред достъпа да здравеопазване пред уязвимите групи; запознаха се дейността на Евангелската църква в Самоков, към която принадлежат 6000 от 8500 жители на града, които са се самоидентифицирали като роми.

Официалното откриване и тридневното заседание на САНРОМ се състоя в Централния военен клуб в София. Участниците във високия форум бяха приветствани от заместник министър-председателя по демографската и социалната политика и министър на труда и социалната политика, председател на НССЕИВ г-н Ивайло Калфин, заместник-министрите на: външните работи, образованието и науката, здравеопазването, кмета на район Красна поляна на Столична община, председател на фондация „Здравни проблеми на малцинствата“ проф. Ивайло Търнев.

Г-жа Росица Иванова, секретар на НССЕИВ и член на САНРОМ, представи основните изводи и заключения от тематичната работна визита, посветена на професията на здравния медиатор, състояла се у нас през м. ноември 2015 г.

Представителите на българската държава посочиха значението на ранното детско развитие и ранното включване в образователната система, необходимостта от развитие на професионалното образование и обучение, за преодоляване на проблема с ранните бракове и отпадането от училище, за борбата с речта на омразата, включително на политическо ниво, насърчаването на заетостта и подобряването на жилищната политика. Председателят на НССЕИВ заяви, че държавата използва различни финансови възможности – и бюджетни, и по Европейския социален фонд, за да реализира различни програми за обучение и заетост, без да се прави разлика между отделните етноси. Посочена бе положителната и ефективна роля на 195 ромски здравни медиатори, работещи в 110 общини в България и доброто сътрудничество с ромското гражданско общество и значението на тяхното участие в процесите на вземане на решения. Професор Търнев, подчерта, че не всички роми са бедни, маргинализирани и неграмотни и че властите трябва да надграждат върху модели за подражание, като пример посочи 106 ромски студенти, които учат в университети. Той изрази съжаление, че прокуратурата не се намесва систематично, когато има доказателства за дискриминация спрямо ромите и че в някои общини, се упражнява натиск да спрат договорите с ромските здравни медиатори. По време на официалното откриване бе дадена възможност на трима представители на гражданското общество да изразят гражданската си позиция и да запознаят участниците в заседанието за скорошно нападение срещу ромски младеж в България, дискутирано сред обществото и медиите.

Сред темите на заседанието бяха и: приносът на Съвета на Европа към въпросите на интеграцията на ромите и актуализацията на Тематичния план за действие на Съвета на Европа относно ромите и пътуващите, координацията между международните организации и техните приоритети за 2016-2019 г., жилищните условия, уязвимите групи сред ромските общности – ромските жени, деца и групата на ЛГБТ, ромска история, Ромския геноцид, проявите на антициганизма/антиджипсизма;

обсъден бе проект на концепция за препоръка от името на заседанието относно достъпа на ромите и пътуващите до правосъдие и други текущи и оперативни теми на комитета.

Участниците в събитието имаха възможността да се насладят на богата културна програма, организирана от Секретариата на НССЕИВ и сдружение „Рома верситас“, с участието на млади ромски изпълнители, които се изявиха в различни музикални жанрове – опера, класическа музика, джаз, фолклор. Бяха представени ръчно изработени предмети и рисунки на ученици.

Инициативи и дейности, свързани с изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и План за действие към нея, и популяризиране на инициативи на организации на други етноси, членове на НССЕИВ.

За 2016 г. от бюджета на администрацията на Министерския съвет по програма "Координация и мониторинг на хоризонтални политики", бяха предоставени средства за администриране от Секретариата на НССЕИВ. Председателят на НССЕИВ утвърди Индикативния план за разпределението на средствата, изготвен от Секретариата на НССЕИВ.

Дейности за популяризиране на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) и План за действие към нея и за популяризиране на инициативи на организации на други етноси, членове на НССЕИВ. Подкрепата за тези дейности се осъществява по, утвърдени от председателя на НССЕИВ, правила за оценката на постъпилите предложения. Правилата са достъпни на сайта на НССЕИВ. Постъпилите предложения се разглеждат от комисия, определена от секретаря на НССЕИВ. След одобрение от председателя на съвета и прилагане съответните процедури съгласно вътрешните правила на Секретариата на НССЕИВ и на администрацията на Министерския съвет, се оказва финансова подкрепа на дейностите на НПО по различни поводи.

За отчетния период финансова подкрепа е оказана за: отбелязването на Международния ден на ромите – 8 април, което включваше: Панихида (заупокойна молитва) за жертвите на Пораймос – Ромския Холокост в катедралния храм „Света Неделя“, полагане на венци и цветя на Паметника на Незнайния войн, публична дискусия на тема „Да осветим пътя на толерантността“, организирана от НССЕИВ, сдружение „Рома Верситас“ и Софийския университет „Св. Климент Охридски“; организирането и провеждането на заседание на Експертния комитет по въпросите на ромите (САНРОМ) към Комитета на министрите на Съвета на Европа, 26-29.04.2016 г.; участието на представители на България, младежи от различни градове и от различни неправителствени организации, в Международната възпоменателна церемония в памет на загиналите роми по време на Втората световна война, 1-5.08. 2016 г., в Краков, Република Полша; финансирани са предложения на: фондация „Роминтерне – право на живот“ за издаването на петата стихосбирка „И ангелите плачат“ на поета Христо Христов; Обществен съвет на етническите малцинства в България /ОСЕМБ/ за издаване на 1 брой от сп. „Етнодиалог“; Фондация „САВОРЕ“ – гр. Самоков за организиране на граждански панел: обществена консултация „Индекс за интеграцията на ромската общност в България от 1995 до 2016 г. и напредъка на България по отношение на ромската общност; Сдружение „Рома Верситас за Благотворителен концерт „И аз ще успея“, 13.12.2016 г.

През 2016 г. неправителствените организации членове на НССЕИВ развиваха дейност в съответствие с профила си.

Сред събитията от национален и регионален мащаб, насочени към съхраняване на културната идентичност на етническите малцинства, както и такива, отнасящи се до отделни сфери на интеграционната политика: образование, здравеопазване, жилищни условия и др. може да се посочат следните (списъкът не е изчерпателен):

Фокус в дейността на **Фондация за регионално развитие „Рома 1995“** е Центърът за обществена подкрепа „Столипиново“. Направления, по които работи екипа на ЦОП „Столипиново“, са: превенция на изоставянето, реинтеграция, развитие на алтернативни семейства. През 2016 год. услугите на ЦОП „Столипиново“ са ползвали 97 деца и техните семейства.

Сдружение Младежки Клуб Рома – Столипиново 1996 е насочило дейността си през изминалата година в посока укрепване на институционалния си капацитет, повишаване на възможностите за стратегическо планиране, привличане на младежи, които да работят в тази сфера.

Фондация „Здраве и социално развитие“ продължава дейността си, подпомагаща ранното детско развитие, подобряването на социални и комуникативни умения на деца и младежи от ромска общност; подпомагане на психосоциалното развитие на децата чрез движение, игри и спорт; Чрез предоставянето на дневна грижа и осигуряване на комплекс от здравни, социални и образователни услуги, насочени към децата и техните семейства се работи за предотвратяване на ранното отпадане от училищната система, и социалната изолация на деца и младежи в риск от трайно или частично попадане на улицата. Разширяването на възможностите на младежи от ромската общност за професионално израстване и успешно включване в пазара на труда също попада в обсега на дейности на фондацията. Сред богатата дейност на фондацията е работата с родители, с бременни жени, детското и майчино здраве, предоставяне на безлихвени заеми за жилищни подобрения на семейства с ниски доходи и др.

Сдружение „Национална мрежа на ромските трудови медиатори“ през 2016 година се е изправило пред някои трудности, свързани главно с липса на финансиране на дейността на организацията. Към настоящия момент има назначени общо деветдесет и двама ромски медиатори в бюрата по труда, от които двадесет и осем с висше образование.

Основните направления в дейността на **фондация „С.Е.Г.А.“** през 2016 г. са: проблемите на трудовата миграция на българските роми в Испания и Чехия и икономическите, социалните и финансовите ефекти от нея; насърчаването на политики за преодоляване на териториалната изолация на ромите на база на практиките по жилищна интеграция в Испания; разработването на обучителни ресурси за ромски образователни лидери, които са двигатели в общността за обхващане на деца и младежи в образователната система – в рамките на международен проект, който се осъществява в пет европейски страни.

Хабитат България/Фондация „Подслон за човечеството“ работи в сферата на решаване на жилищните проблеми на семейства с ниски доходи, строи и обновява жилища. В изпълнение на тази своя мисия през 2016 г. фондацията работи в следните направления: Програма за подобряване на жилищните условия на семейства в риск и семейства с ниски доходи, отглеждащи деца; микрофинансиране за жилищни

¹ За частта от доклада, отнасяща се за дейността на НПО е използвана информация от онези организации, които са предоставили отчети за дейността си през 2016 г. Текстът за отделните организации няма претенции за изчерпателност, той е обобщаващ с цел да илюстрира разнообразната и многопосочна дейност, която те развиват.

подобрения, изграждане на 4 еднофамилни къщи за семейства в жилищна нужда в гр. Костинброд, дейности по застъпничество – Коалиция „Достоен дом“. Хабитат България/Фондация „Подслон за човечеството“ е една от 7-те избрани организации от цял свят и единствената в Европа, която в рамките на кампанията Solid Ground работи за изменение на националното законодателство с цел осигуряване на достъп до жилище за уязвими групи от населението. Фондацията организира втори Национален жилищен форум, предназначен за представители на местните власти, държавната администрация, неправителствени организации, работещи в областта на подобряване на жилищните условия на ромите. Организацията разработи законодателни промени с помощта на експерти и практики в областта на градоустройственото планиране и жилищната политика в страната. Съвместно с Националното сдружение на общините в Република България са проведени срещи с главните архитекти на общините и са обсъдени проблеми на териториите, обитавани главно от представители на ромските общности. На тази база са внесени предложения в МРРБ за изменения в Закона за устройството на територията.

През 2016 г. Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по меднация“ приключва дейността си по проект относно европейски стандарти за прилагане на алтернативи на лишаването от свобода; в резултат е надграден капацитетът на съдебната система за увеличено прилагане на предсъдебните доклади и по-широко прилагане на алтернативи на затвора в България. Усилията на организацията са насочени и към: областта на образователната интеграция на децата от ромски произход, работа с родители за мотивиране и подкрепа на децата им в процеса на социализация; превенция на трафика на бебета и момичета с цел сексуална експлоатация; обучения на работещите в центровете за спешна медицинска помощ за работа с ромска общност и със социално-уязвими групи; младежката заетост; продължава развиването на социални и експертни услуги, предоставяни от сдружението и др.

Женско ромско сдружение „Хаячи“ работи в социалната сфера – превенция на изоставянето, образователна интеграция, превенция на ранните бракове и др. Сдружението работи активно с местната власт, разполага с доброволци на територията на четири общини от Област Шумен. Организацията развива дейност в областта на развитието на ромската култура, традиции, занаяти, насочени към деца и младежи; консултира семейства по въпросите на ранното детско развитие и др.

През отчетния период Народно читалище „Романо дром-2002, Добрич“, продължава да поддържа и развива танцовата и музикалната си школи, вокалната си група, три оркестъра, един ансамбъл; обучението във всички школи и клубове, както използването на всички предлагани от читалището услуги е безплатно. Чрез дейността на младежкия, женския и здравно-информационния си клубове организират беседи, разговори, информационни срещи, посветени на теми, касаещи ромската общност в областта на образованието, здравеопазването, културата; възпитаници на читалището организират и участват в прояви за отбелязване на традиционни празници, Международния ден на ромите и др.

Регионално сдружение „Технитари“, Стара Загора, продължава богатата си дейност за съхраняването, развитието и популяризирането на традиционните занаятите, продължава партнирането с Бизнесцентър/Бизнесинкубатор Нова Загора за осигуряването на пазар на занаятчийските изделия, изработвани от РС „Технитари“; Председателят на сдружението участва с научни съобщения, посветени на историята, традициите, битата на ромската общност, участието на ромите в българската армия по време на Втората световна война. Монографията „Циганите по пътищата на войната“, излиза през 2016 г. на английски език.

През 2016 г. продължава инициативата на **Съюза на военнопневидните кооперации в България** „Една детска сълза – една молитва“, посветена на толерантността и разбирането в обществото без разлика на етнос, религия, социална принадлежност.

Център „Инфором“ – Асеновград работи с лица, които са трудови мигранти. Подпомага както тези, които заминават в чужбина, като ги информира за начините да си намерят работа и жилища за настаняване, така и тези, които се завръщат от чужбина, като им оказва съдействие да се регистрират в бюрата по труда, а децата им да се запишат в училище. Продължава и дейността на организацията, насочена към подпомагане на интеграцията на младежи чрез спорт – организиране на спортни празници, турнири и други прояви.

Танцовото изкуство на ромските общности се популяризира от художествените състави на **сдружение „Културен център за социална демокрация и защита правата на човека“**, Видин, фондация **„Танцово изкуство и култура“** Ботевград и др.

Федерацията на Културно-просветните дружества на каракачаните в България организира Двадесет и петия Национален събор на каракачаните в България, в местността „Карандила“ над град Сливен. Бе изпратен поздравителен адрес от председателя на НССЕИВ до участниците и организаторите на фестивала..

Дейността на **Организацията на евреите в България „Шалом“** има широк обхват чрез утвърдени инициативи в социалната сфера, съхраняването и повишаването на познанието на общността и на обществото за еврейската култура, език, религия, празници, развиването на межкултурния диалог и толерантността, опазването на историческото наследство на евреите в страната и др.; през 2016 г. група доброволци към организацията започва постоянен мониторинг на социалните медии за прояви на антисемитизъм. През м. октомври 2016 г. се проведе среща на заместник-председателя на НССЕИВ и Секретариата на НССЕИВ с ръководството на ОЕБ „Шалом“, на която бяха обсъдени настоящи и бъдещи дейности и възможности за сътрудничество.

През 2016 г. **Арменското училищно сдружение (АУС) „Степанос Ховагимян“**, самостоятелно или като част от организациите в Координационния съвет на арменските организации в София, допринася за съхраняването и развитието на обществения живот на арменската общност в столицата и в България. През 2016 г. редом с традиционните си инициативи за честване на традиционни празници от календара на арменската общност, сдружението участва и в проект за творческа работилница за деца и юноши под наслов „Искам да мога“, който се осъществява от Координационния съвет на арменските организации в София, с подкрепата на Софийска община.

Организираният от **Центъра за аромънски език и култура в България** традиционен Международен симпозиум за проблемите на езика, културата и идентичността на армъните в България и на Балканите, през 2016 г. е в памет на проф. Тиберниу Куня – автор и съставител на нов двутомен речник на армънски език. В събитието са взели участие представители от Албания, Франция, Гърция, Македония, Румъния. ЦАЕК продължи своята културно-информационна и просветно-образователна дейност – издаването на, художествена, научна и педагогическа литература на аромънски език; участва активно в международни инициативи, посветени на съхраняването на езика и културата на древния армънски етнос. Списание „Армъните в България и на Балканите и други издания, които ЦАЕК издава със свои средства или с евентуална подкрепа от други организации, допринасят за опазването и обогатяването на историческата памет.

И през отчетния период една от основните задачи пред Дружеството на армяните/аромъни Дупница продължава да бъде изграждането на Аромънски културно-информационен център в Дупница, който се финансира основно със собствени средства; въпреки решимостта да финализират делото, от дружеството посочват, че необходимите средства са непосилни за тях. Организацията продължава да провежда традиционния си събор, на който се събират армяните от общината и от множества населени места, където живеят армяни.

Едно от основните постижения на Асоциацията на власите в България за 2016г., в културната и междукултурната палитра на дейността си, е организирането и провеждането на утвърдили се като многозначно културно събитие – „XVII-ти Международен фолклорен фестивал на влашката-румънската песен и танц“, във Видин. Бе изпратен поздравителен адрес от председателя на НССЕИВ до участниците и организаторите на фестивала. Самодейци на Асоциацията вземат участие в редица международни културни прояви, свързани преди всичко с представяне на фолклора и традициите на власите. Благодарение на тези съвместни дейности са обновени връзките между дружествата на Асоциацията на власите в България и сродни с тях организации от Румъния, Сърбия, Македония, Молдова, Албания и др.

Фондация „Имеон –Балкани“ работи за съхраняване и развитие на културната идентичност на ученици от етническите малцинства; развива дейност в областта популяризирането на изкуството и културата сред децата, разкриването и развитието на млади таланти сред деца в неравностойно социално положение и др.

Фондация „Етнопалитра“ продължава да развива дейността си главно в сферата на борба с нетолерантността и езика на омразата. Инициативата „Спортът за толерантност“ стартира в началото на 2016 г. с първата от поредици дискусии „Не на ксенофобията, расизма и агресията в спорта“, проведена с финансовата подкрепа на НССЕИВ. В дискусията участват представители на всички заинтересовани институции, общественици, спортни дейтели, параолимпийци, ветерани на спорта и журналисти. Фондацията организира националната инициатива "Спортът за толерантност", под патронажа на министъра на младежта и спорта и кмета на София, с цел да повиши чувствителността и нетърпимостта на обществото към нарастващите прояви на омраза, ксенофобия, расизъм и антисемитизъм чрез добри примери и успешни практики. Продължава провеждането на ежедневен мониторинг на печатни и електронни медии по темите: ксенофобия, антисемитизъм, расизъм, етническа и религиозна нетърпимост, които периодично се представят на представители на национални и международни институции.